

ŻYCIE SZKÓŁKARZA
Z PRZYMRUŻENIEM OKA

JAK ZAMIERAJĄ
KORZENIE DROBNE

GŁOS LASU

**CISY
W TARAPATACH**

Leśnicy
dbają o rezerwat

**JAKI ETAT
CIĘĆ RĘBNYCH?**

**CIEŻKI SPRZĘT
W LESIE**

Zminimalizować skutki
jego obecności

**30 LAT
MINEŁO**

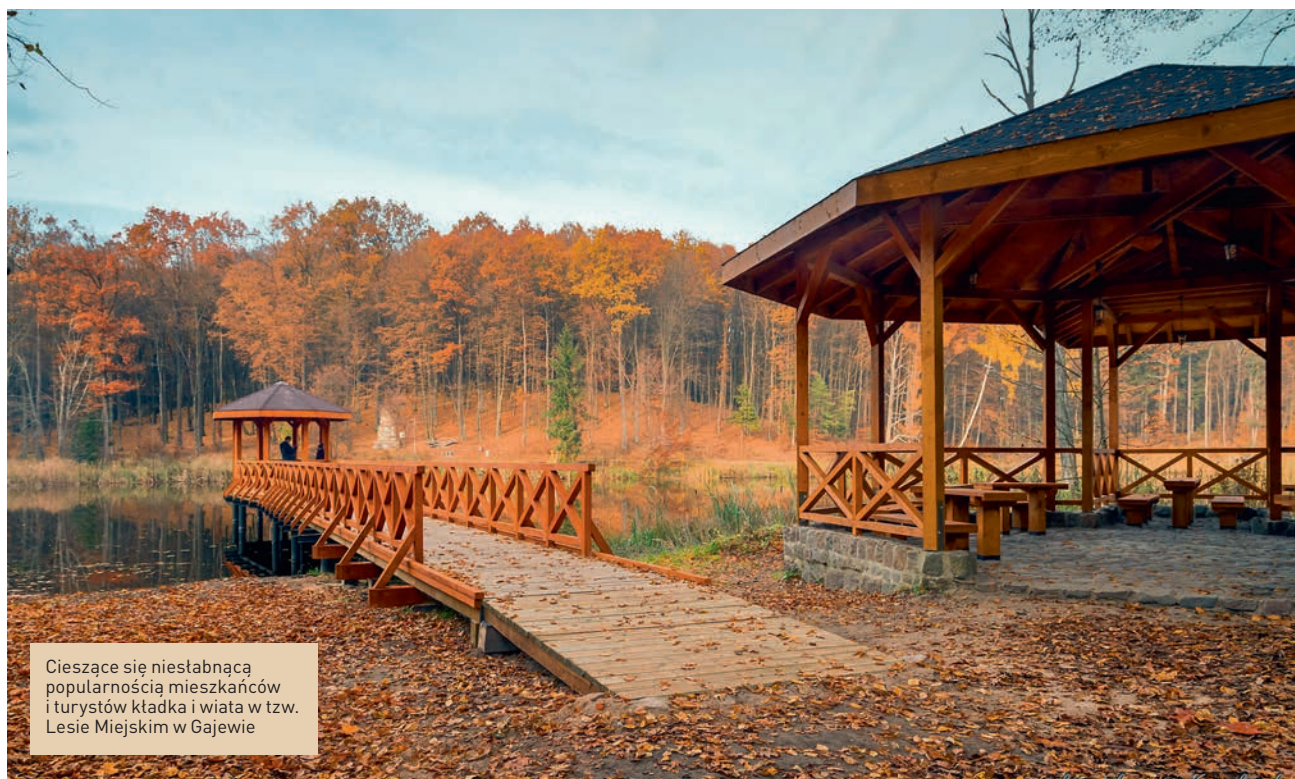
**USTAWA O LASACH
WE WSPOMNIENIACH
JEJ TWÓRCÓW**

**DOFINANSOWANIE
OKULARÓW**

Certyfikacyjna odyseja

Prawie dwa lata trwały ustalenia w sprawie ustanowienia w Lesie Miejskim koło Giżycka tzw. obszaru HCVF 6. Zgodnie ze standardem FSC do tej kategorii należą lasy kluczowe dla tożsamości kulturowej lokalnych społeczności.

Cieszące się niestabnącą popularnością mieszkańców i turystów kładka i wiata w tzw. Lesie Miejskim w Gajewie

SLAWOMIR KOWALCZYK

WLIPCU 2019 R. WÓJT GMINY GIŻYCKO ZAWNIOSKOWAŁ DO NADLEŚNICTWA GIŻYCKO O OBJĘCIE kategorią HCVF 6 całego zarządzanego przez nie tzw. Lasu Miejskiego w Gajewie. Wniosek motywował tym, że las ten pełni funkcje rekreacyjno-wypoczynkowe dla mieszkańców gminy i miasta Giżycko oraz turystów. Wójt działał w imieniu społeczności lokalnej – jego wniosek został poprzedzony stanowiskami oraz

uchwałami rad lokalnych administracji oraz organizacji społecznych. Grupy te były niezadowolone ze sposobu zagospodarowania lasu przez nadleśnictwo i dały temu wyraz w okolicznych mediach i w internecie.

POCZĄTEK ROZMÓW

Już w lipcu 2019 r. leśnicy, naukowcy, przedstawiciele samorządu i organizacji pozarządowych spotkali się, by rozmawiać na temat prac prowadzonych w Lesie Miejskim. Od tamtego czasu spotkania

odbywały się co miesiąc. Niestety nie przynosiły pozytywnych rezultatów, ale były za to przestrzenią do wyartykułowania oczekiwań, postulatów i wniosków wszystkich zainteresowanych. Nadleśnictwo przedstawiało metody, zakres i termin realizowanych oraz planowanych prac w tym kompleksie leśnym. Dopiero 15 października 2019 r. w Urzędzie Gminy Giżycko uzyskano porozumienie co do zakresu prac leśnych uwzględniających potrzeby krajobrazowe Lasu Miejskiego, przy zachowaniu konieczności wykony-

wania cięć podyktowanych względami bezpieczeństwa publicznego oraz ciągłości i trwałości lasu. W spotkaniach poruszono również kwestie zagospodarowania turystycznego oraz inwestycji realizowanej na terenie uroczyska pn. „Budowa i modernizacja zbiorników wodnych na terenie leśnictwa Zielony Dwór w uroczysku Las Miejski”. Warto zaznaczyć, że spotkania były moderowane, prowadzone według określonych agend oraz zasad. Wyrażano również chęć organizowania cyklicznych spotkań dotyczących zagospodarowania tego terenu.

Równoległe z prowadzonymi rozmowami organizacje społeczne i strona samorządowa (czyli tzw. zainteresowane strony trzecie w nomenklaturze FSC) przesłały do FSC apel na temat potrzeby wyznaczenia w całym Lesie Miejskim kategorii HCVF 6. Doprowadziło to do ogłoszenia w październiku 2019 r. przez FSC IC konsultacji projektu w tej sprawie.

Podczas konsultacji autorzy apelu sformułowali także ciekawe pytania: o to, czy „standard FSC dla Polski pozwala zarządcy lasu zlekceważyć (...) wniosek o utworzenie obszaru HCVF 6 (...) i tym samym nie zarządzać tym obszarem jako HCVF 6?” oraz „czy istnieją jakiegokolwiek przesłanki, aby wniosek (...) mógł zostać odrzucony?”.

CO MÓWI STANDARD?

FSC IC nie wydawało przez kilka miesięcy jednoznacznej interpretacji w toczącym się procesie. Dlatego w maju 2020 r. audytorzy jednostki certyfikującej SGS Polska w tzw. poleceniu działań korygujących, powołując się na krajowy standard FSC w Polsce, nakazali Nadleśnictwu Giżycko rozpatrzyć wniosek wójta gminy Giżycko do kolejnego audytu, wyrażając nadzieję na opublikowanie interpretacji FSC IC do tego czasu.

Interpretacja FSC IC pojawiła się w listopadzie 2020 r. FSC IC stwierdziło, że „zlekceważenie uzasadnionego wniosku” jest niezgodne z aneksem nr 3 do krajowego standardu gospodarki leśnej FSC w Polsce, w którym zapisano: „Jeżeli gminy wskażą obszary leśne, które do tej kategorii powinny należeć, wraz z uzasadnieniem, obszary te będą desygnowane jako HCVF”. FSC IC podkreśliło, że Nadleśnictwo Giżycko jest zobowiązane wyznaczyć jako HCVF 6 te części Lasu Miejskiego w Gajewie, które posiadają

dużą wartość dla tradycyjnej tożsamości kulturowej społeczności lokalnej. Zaznaczono również, że samo rekreacyjne znaczenie lasów nie jest wystarczającą przesłanką do uznania HCVF 6.

FSC IC podkreśliło też, że zgodnie z krajowym standardem nadleśnictwo jest zobowiązane unikać „wszelkich działań na obszarach HCVF 6, które mogłyby spowodować utratę wartości kluczowych dla tradycyjnej tożsamości kulturowej społeczności lokalnej (obszary o znaczeniu kulturowym, przyrodniczym, ekonomicznym lub religijnym zidentyfikowane we współpracy z gminą Giżycko)”. Wyznaczenie obszaru HCVF 6 nie musi oznaczać trwałego wyłączenia go z gospodarki leśnej, ale „gospodarka leśna powinna być wdrożona w taki sposób, aby szczególne wartości ochronne były utrzymane i/lub wzmocnione. Dlatego ważne jest, aby angażować lokalną społeczność w planowanie działań, zwłaszcza pozyskania drewna, oraz organizować spotkania z lokalną ludnością na temat zakresu planowanych działań zarządczych na obszarach HCVF 6”.

KLUCZOWY AUDYT

Budząca emocje sprawa Lasu Miejskiego wróciła w kwietniu 2021 r. Skupili się na niej audytorzy innej jednostki certyfikacyjnej – Preferred by Nature (dawniej NEP-Con) podczas audytu w nadleśnictwach RDLP w Białymstoku. Przeprowadzili szerokie konsultacje, w tym z organizacjami wnioskującymi o wyznaczenie kategorii HCVF 6, zweryfikowali dokumenty, przeprowadzili wywiady z pracownikami LP i innymi stronami, odwiedzili też oczywiście sam las w Gajewie. Audytorzy ustalili, że Nadleśnictwo Giżycko wyznaczyło na terenie Lasu Miejskiego w Gajewie obszar, któremu przypisano kategorię HCVF 6, o powierzchni 53,77 ha, stanowiący ok. 18 proc. powierzchni całego Lasu Miejskiego. Tym samym zakończył się proces uznania tego lasu za kluczowy dla tożsamości kulturowej lokalnej społeczności, co było treścią polecenia działań korygujących SGS.

Podczas audytu wskazano, że część lasu nieobjęta kategorią HCVF, aczkolwiek identyfikowalna historycznie, pełni zasadniczo głównie funkcję rekreacyjną, co zgodnie z interpretacją krajowego standardu FSC nie jest wystarczającym powodem do uznania obszaru za las HCVF 6. Niemniej jednak audytorzy uznali, że Nadleśnictwo Giżycko spełniło warunki

zawarte w poleceniu działań korygujących sformułowanym przez poprzednią jednostkę certyfikującą SGS Polska.

Dialog prowadzony przez nadleśnictwo ze stroną społeczną nie rozwiązał wszystkich wątpliwości – ustanowienie kategorii HCVF 6 tylko na części obszaru Lasu Miejskiego budzi opór strony społecznej. Zostało natomiast potwierdzone, że Lasy Państwowe działały zgodnie z zasadami certyfikacji FSC. Preferred by Nature zwrócił jednak uwagę, że odpowiedni sposób informowania stron trzecich prawdopodobnie znacznie ograniczyłby liczbę wnoszonych przez nie uwag i protestów. Stwierdzono, że zasadniczy problem tkwi w sposobie komunikacji i wymianie informacji, zwłaszcza w sytuacjach kontrowersyjnych.

ROZPOZNANIE TERENU

Za podstawę zaklasyfikowania części obszaru leśnego w Lesie Miejskim do kategorii HCVF 6 przyjęto lokalizację obiektów świadczących o kulturowej spuściznie historycznej, a także głos lokalnego historyka. W swoim opracowaniu z listopada 2020 r. stwierdził on, że Las Miejski jest zasobem o istotnym znaczeniu historycznym, kulturowym, duchowym i rekreacyjnym. Wskazał te rejonu uroczyska, które są szczególnie istotne dla lokalnej społeczności, w których od dawna koncentruje się jej życie. To właśnie tam staraniem leśników urządzono ścieżki przyrodniczo-edukacyjne oraz obiekty małej architektury. Znajdują się tam również atrakcje chętnie odwiedzane przez mieszkańców Giżycka i okolic, takie jak pomnik 82. Pułku Artylerii Polowej, stawy, pomniki przyrody czy stara strzelnica. Dodatkowo na wskazanym obszarze organizowane są różne imprezy i wydarzenia kulturalne. Pozostała część uroczyska jest ważnym miejscem rekreacji, lecz nie nosi znamion obiektu kulturowego czy też istotnego dla tożsamości lokalnego społeczeństwa. Stanowi za to ważny element przyrodniczy.

Trudny do osiągnięcia kompromis jest zatem na horyzoncie współpracy interesariuszy w Giżycku, ale wymaga on rzeczowych, merytorycznych i opartych na procedurach działań związanych ze sposobem zagospodarowania tego terenu.

